

Eduskuntavaalit 2023 ennakkoäänestys- ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastaminen

Kvaalk 29.03.2023 § 13
120/00.00.00/2022

Valmistelija

palvelusihteeri Heli Manninen, 050 570 2433

Kunnan keskusvaalilautakuntaan saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat (vaalilaki 63 §) ja kirjeäänestysasiakirjat (vaalilaki 66 g §) tarkistetaan vaalikuoria avaamatta kokouksissa, jotka on pidettävä siten, että perjantaina 31.3.2023 ennen klo 19 saapuneet asiakirjat ehditään niissä käsitellä. Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään huomioon ottamatta ja arkistoidaan avaamattomina.

Ennakkoäänestys- ja kirjeäänestysasiakirjat on tarkastettava omina kokonaisuuksinaan. Tavoitteena on, että tarkastuksen päätteeksi keskusvaalilautakunnalla on

- erikseen lajiteltuina ennakkoäänestyksen hyväksytyt (ruskeat) vaalikuoret ja
- erikseen lajiteltuna kirjeäänestyksen hyväksytyt (turkoosit) vaalikuoret.

Ensimmäinen vaihe käsittelyssä on aina tarkastaa, että lähetekuori on osoitettu nimenomaan oman kunnan keskusvaalilautakunnalle. Keskusvaalilautakunnalle saapuu kahdenlaisia lähetekuoria:

Kuittausmerkinnällä varustetut lähetekuoret avataan ja ennakkoäänestysasiakirjat tarkastetaan seuraavasti:

1. Tarkastetaan, että vaalikuori on suljettu ja että siihen ei ole tehty äänestäjää tai ehdokasta koskevaa tai muuta asiatonta merkintää; ja
2. Tarkistetaan, että lähetekirjeessä on äänestäjän allekirjoitus ja vaalitoimitsijan allekirjoitus.

Ilman kuittausmerkintää olevat lähetekuoret avataan ja ennakkoäänestysasiakirjat / kirjeäänestysasiakirjat tarkastetaan seuraavasti:

1. Tarkastetaan, että vaalikuori on suljettu ja että siihen ei ole tehty äänestäjää tai ehdokasta koskevaa tai muuta asiatonta merkintää; ja
2. Tarkastetaan, että lähetekirjeessä on äänestäjän nimi, henkilötunnus tai syntymäaika, osoite ja allekirjoitus sekä ennakkoäänestyspaikan nimi tai (laitos- ja kotiäänestyksessä) asianomaisen kunnan nimi, päiväys ja vaalitoimitsijan allekirjoitus; sekä
3. Tarkastetaan äänioikeusrekisteristä tai vaaliluettelosta, että äänestäjä on merkitty äänioikeutetuksi kyseisen kunnan johonkin äänestysalueeseen.

Kirjeäänestyksen asiakirjoista tarkastetaan lisäksi:

1. Onko kirjeäänestyksen lähetekuori postitettu ulkomailta sekä
2. Että lähetekirjeessä on äänestämispaiikka (valtio), kahden todistajan allekirjoitukset, nimenselvennykset, syntymäajat ja osoitteet.

Ennakkoäänestys on jätettävä ottamatta huomioon, jos

1. Ennakkoon äänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin Toivakan kunnan kohdalle;
2. Vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva tai muu asiaton merkintä;
3. Lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt;
4. Kotiäänestys on kohdissa 1-3 mainittujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos lähetekirjeestä puuttuu äänestyksessä läsnä olleen 18 vuotta täyttäneen henkilön nimikirjoitus.
5. Kirjeäänestys on kohdissa 1-3 mainittujen syiden lisäksi jätettävä huomioon ottamatta, jos 1) kirjeäänestyksen lähetekuoreen tehtyjen postitus- tai lähetysmerkintöjen perusteella ei voida vakuuttua siitä, että kuori on postitettu tai lähetetty ulkomailta tai 2) kirjeäänestyksen vaalikuori on sillätavalla avonainen, että voidaan päätellä, että avonaisuus johtuu jostain muusta kuin kuoren teknisestä toimimattomuudesta tai on muutoin sellainen, ettei varmasti voida vakuuttua, että äänestys on tapahtunut laissa säädetyin tavoin tai 3) kirjeäänestyksen lähetekirjeestä puuttuvat laissa säädetyt 18 vuotta täyttäneiden läsnä olleiden todistajien allekirjoitukset ja heitä koskevat tiedot.

Kun äänestys jätetään ottamatta huomioon, on siitä tehtävä merkintä keskusvaalilautakunnan kokouksessa pidettävään pöytäkirjaan. Vaalikuorta ei saa avata. Huomioon ottamatta jätetty avaamaton vaalikuori on lähetekirjeineen- ja kuorineen liitettävä pöytäkirjaan. Vaalikuoren avonaisuus ei ole huomioon ottamatta jättämisen peruste, mutta jos vaalikuori muusta syystä jätetään ottamatta huomioon ja se on avonainen, se on suljettava vaalisalaisuus säilyttäen. Kun äänestys jätetään ottamatta huomioon, äänioikeusrekisteriin tai vaaliluetteloon ei tehdä minkäänlaista merkintää.

Kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen jälkeen keskusvaalilautakunnan on vaalisalaisuus säilyttäen (äänestyslippua ei saa avata) avattava hyväksytyt kirjeäänestyksen vaalikuoret, leimattava vaalileimasimella niissä olevat äänestysliput ja suljettava leimatut äänestysliput vaalikuoriin. Menettelystä säädetään vaalilain 66 g §:ssä.

Todetaan keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan ja sihteerin äänioikeusrekisteriin merkitsemät koti- ja laitosaanestykset, sekä ulkomailla laivoissa tai edustoissa äänestäneet ennakkoäänestykset ja kirjeäänestykset, jotka otetaan huomioon, mutta joita ei ole merkitty rekisteriin jo ennakkoäänestyspaikassa.

Oikeusministeriön vaaliohjeen mukaan keskusvaalilautakunnan tulee pyrkiä siihen, että merkinnät äänioikeusrekisteriin tehdään mahdollisimman kattavasti ennen keskiviikkoa 29.3.2023 kello 18, jolloin oikeusministeriö aloittaa vaaliluetteloiden keskitetyn tulostuksen äänioikeusrekisteristä. Mikäli ilman kuittausmerkintää olevia ja hyväksyttäviä ennakko- tai kirjeäänestyksiä saapuu keskusvaalilautakunnalle edellä sanotun määräajan jälkeen, tulee niistä tehdä merkintä sekä äänioikeusrekisteriin että paperimuotoisiin vaaliluetteloihin, jotka oikeusministeriö toimittaa

keskusvaalilautakunnille viimeistään vaalipäivää edeltävänä perjantaina klo 16.

Esittelijä	Puheenjohtaja
Päätösehdotus	Keskusvaalilautakunta tarkastaa saapuneet ennakko- ja kirjeäänestysasiakirjat ja toteaa keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan ja sihteerin äänioikeusrekisteriin merkitsemät ennakkoäänestykset. Kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen jälkeen keskusvaalilautakunta suorittaa hyväksytyjen kirjeäänestyksen vaalikuorien avaamisen, leimaamisen ja sulkemisen vaalikuoriin.
Päätös	Todettiin, että keskusvaalilautakunnalle on tähän mennessä saapunut kunnan omasta ennakkoäänestyspaikasta ennakkoäänestysasiakirjoja 517 kpl, postista 82 kpl ja vaalitoimikunnalta 14 kpl eli yhteensä 613 kpl, jotka kaikki hyväksyttiin. Kirjeäänestysasiakirjoja on saapunut 2 kpl. Keskusvaalilautakunta avasi hyväksytyt kirjeäänestyksen vaalikuoret, leimasi äänestysliput vaalileimasimella ja sulki ne ruskeaan vaalikuoreen. Todettiin, että keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri ovat merkinneet äänioikeusrekisteriin äänestäneiksi 16 henkilöä. Samoin heidät valtuutetaan merkitsemään äänioikeusrekisteriin ennen seuraavaa kokousta tulevat äänestysasiakirjat, joissa ei ole kuittausmerkintää. Avaamattomat vaalikuoret suljettiin sinetöityyn laatikkoon säilytettäväksi kunnan kassakaapissa seuraavaa kokousta varten.